

**BÁO CÁO RÀ SOÁT THỰC HIỆN PHÁP LUẬT
VỀ ĐẦU TƯ THEO HÌNH THỨC ĐỐI TÁC CÔNG TƯ
– RÀO CẢN VÀ GIẢI PHÁP**

VIAC

**MỘT SỐ GÓP Ý TỪ
GÓC ĐỘ PHÒNG NGỪA,
QUẢN LÝ & GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP
TẠI TRUNG TÂM TRỌNG TÀI QUỐC TẾ VIỆT NAM**

ThS. VŨ THỊ HẰNG

Phó Trưởng Ban Thư ký, Thành viên Hội đồng Khoa học VIAC
hang.vu@viac.org.vn

Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)

Được thành lập ngày

28/04/1993

Theo Quyết định số 204/TTg
của Thủ tướng Chính phủ

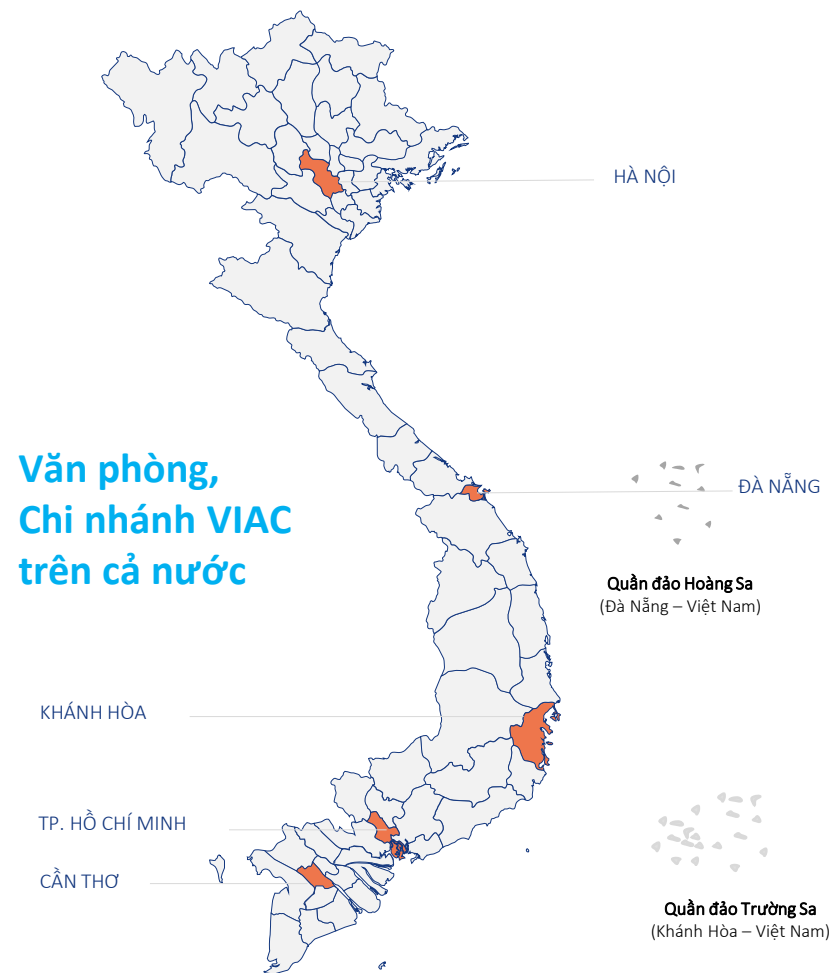
Dựa trên sự hợp nhất giữa

Hội đồng Trọng tài
Ngoại thương
(1963)

Hội đồng Trọng tài
Hàng hải
(1964)

Mục tiêu hoạt động

Thúc đẩy sự phát triển của phương thức giải quyết tranh chấp bằng trọng tài, hòa giải hoặc các phương thức giải quyết tranh chấp khác theo quy định của pháp luật một cách công bằng, thuận lợi và nhanh chóng, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế và cộng đồng doanh nghiệp, thúc đẩy quan hệ hợp tác kinh tế, thương mại, đầu tư, khoa học, công nghệ giữa các tổ chức và cá nhân trong nước, giữa Việt Nam với nước ngoài.

Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)

2.513 VỤ TRANH CHẤP (1993 – 2022)

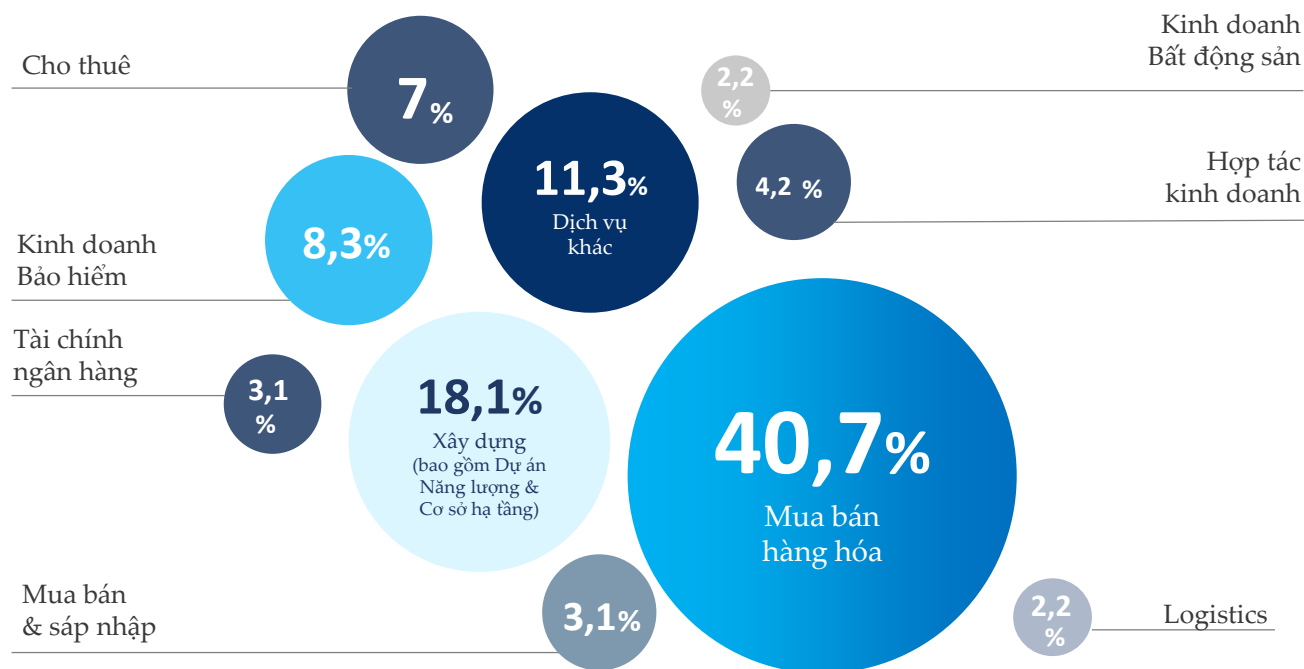

TOP 10 quốc tịch các bên tranh chấp nước ngoài tại VIAC

TỔNG TRỊ GIÁ TRANH CHẤP
(2013 – 2022)

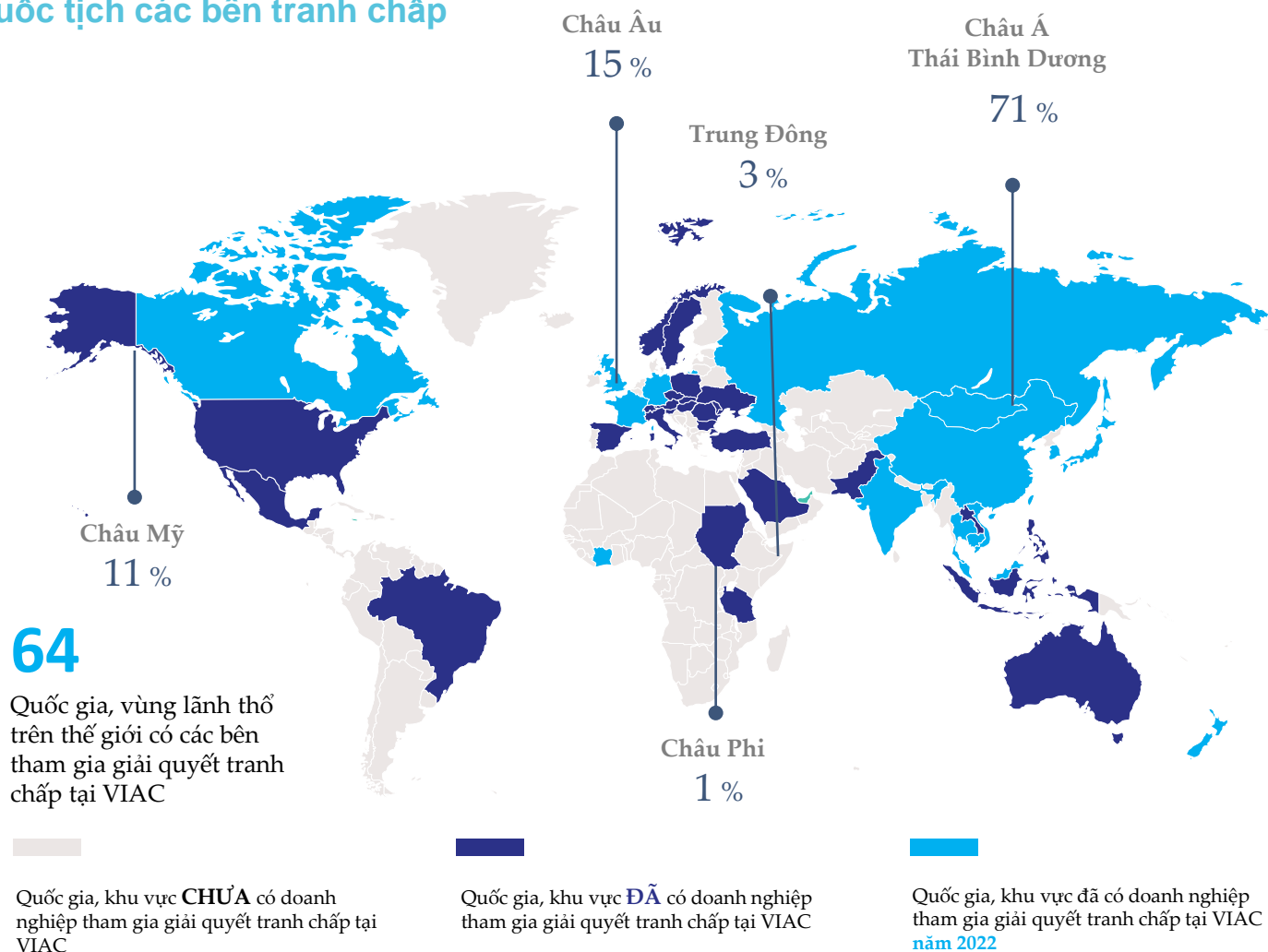
56.060 TỶ ĐỒNG
~**2,4** TỶ USD

Lĩnh vực giải quyết tranh chấp tại VIAC (1993 – 2022)

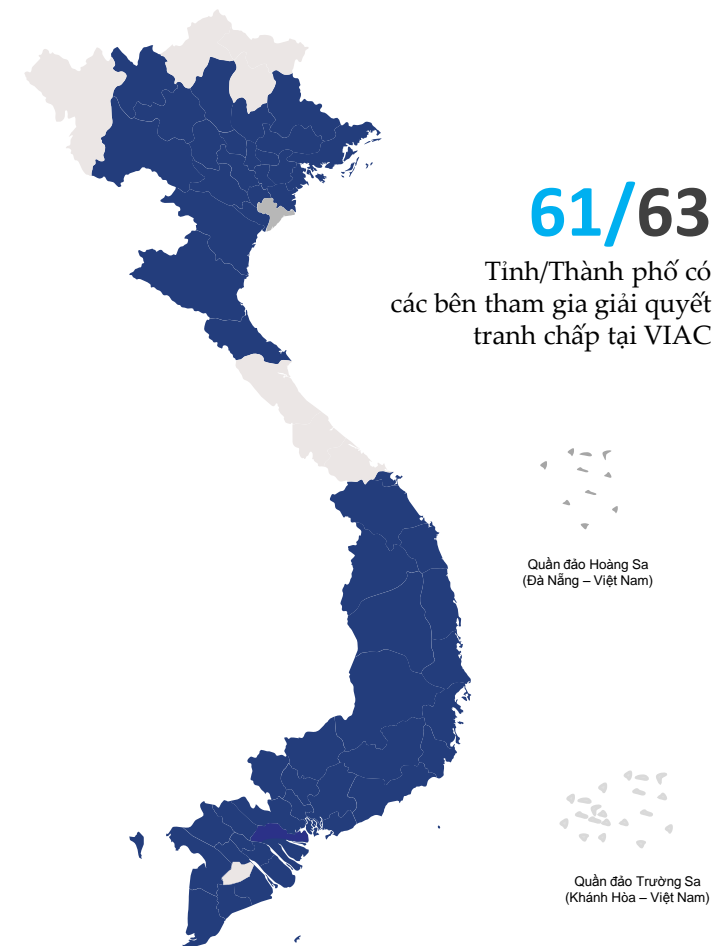

Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC)

Quốc tịch các bên tranh chấp

Các bên tranh chấp tại Việt Nam

A. MỘT SỐ QUAN SÁT VỀ TRANH CHẤP PHÁT SINH TỪ QUAN HỆ PPP

Thời gian thực hiện dự án dài, các tình huống ngoài dự kiến có thể xảy ra

Các dự án có **cơ chế phức hợp liên quan nhiều bên tham gia**

Hồ sơ hợp đồng phức tạp, cần giải thích cụ thể, (đặc biệt khi có sự xuất hiện của nhiều bên và có khả năng xảy ra xung đột giữa các tài liệu dự án)

Nếu phát sinh khiếu nại, tranh chấp thì **trị giá tranh chấp thường lớn**

Đặc điểm mô hình đối tác công – tư
(Phòng ngừa, quản lý & GQTC)

NHÀ ĐẦU TƯ

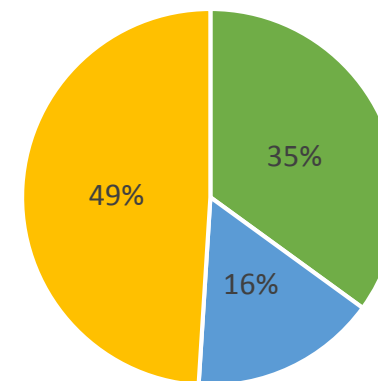
- Chi phí thực hiện dự án tăng do “Thay đổi pháp luật”
- Chi phí thực hiện dự án tăng do “Biến động gây giảm doanh thu dự kiến”
- Chi phí thực hiện dự án tăng do “Thay đổi phạm vi/khối lượng của tài sản mua sắm công”

NHÀ NƯỚC

- Các vi phạm của Nhà đầu tư trong giai đoạn thi công (Construction) dẫn tới chất lượng tài sản mua sắm công không đảm bảo
- Các vi phạm của Nhà đầu tư trong giai đoạn thi vận hành (Operation)

Một số vấn đề được nêu ra là nguyên nhân dẫn tới khiếu nại, tranh chấp trong quan hệ PPP

- ❖ Các bên trong quan hệ PPP thường cho rằng phương thức GQTC tài Tòa án là không phù hợp để xử lý tranh chấp PPP;
- ❖ Các cơ chế xử lý tranh chấp tại các hợp đồng PPP thường cố gắng tránh sử dụng tòa án

■ Giao thông ■ Năng lượng ■ Khác ■

Tranh chấp PPP phát sinh theo lĩnh vực

Số liệu trên 78 Dự án PPP được khảo sát bởi **Global Infrastructure Hub** - <https://managingppp.gihub.org/report/disputes/su-mmary-data-analysis/>

Theo **PPP Legal Resource Centre** - <https://ppp.worldbank.org/public-private-partnership/dispute-resolution-mechanisms>

B. MỘT SỐ QUAN SÁT CỦA VIAC VỀ TRANH CHẤP PPP TẠI VIỆT NAM

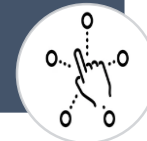
• Tranh chấp phát sinh trong **giai đoạn thi công xây dựng, giai đoạn vận hành ban đầu (hoàn vốn), giai đoạn vận hành thu lợi nhuận của nhà đầu tư PPP**

• **Thay đổi chính sách** của nhà nước về mô hình PPP (Đơn phương chấm dứt HĐ, Đơn phương điều chỉnh các điều khoản HĐ)

• Trị giá tranh chấp thì **trị giá tranh chấp thường lớn.**

• **Chưa có cơ chế/chính sách** thúc đẩy các phương thức GQTC thay thế mà Luật đã quy định

• Phía nhà nước chưa thực sự cởi mở với các **phương án GQTC hòa hảo**

• Chưa rõ ràng về **nguồn lực** phục vụ việc tham gia GQTC của nhà nước & thi hành nghĩa vụ sau khi GQTC của Nhà nước

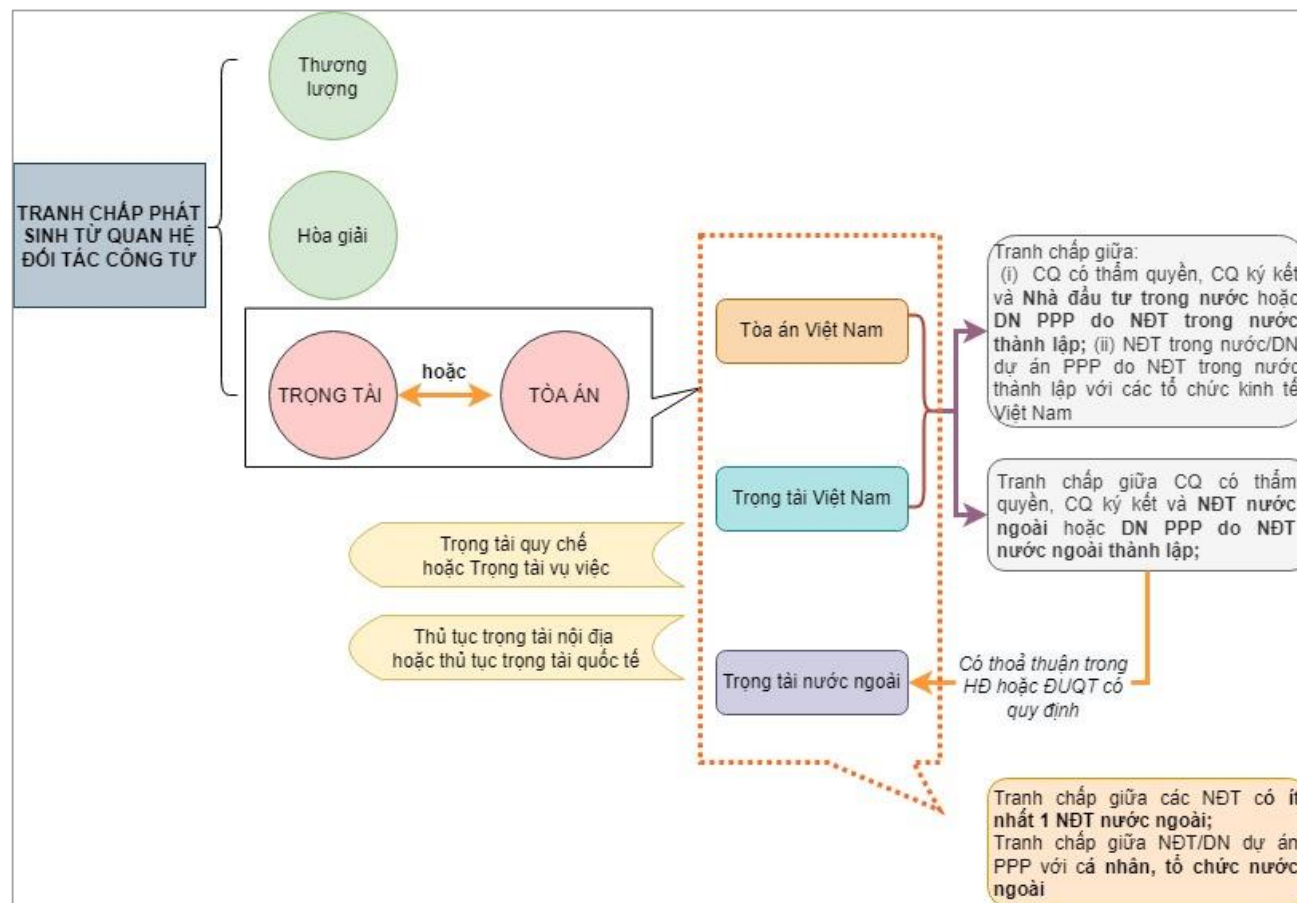

C. QUY ĐỊNH VỀ GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP PPP

Điều 97. Giải quyết tranh chấp

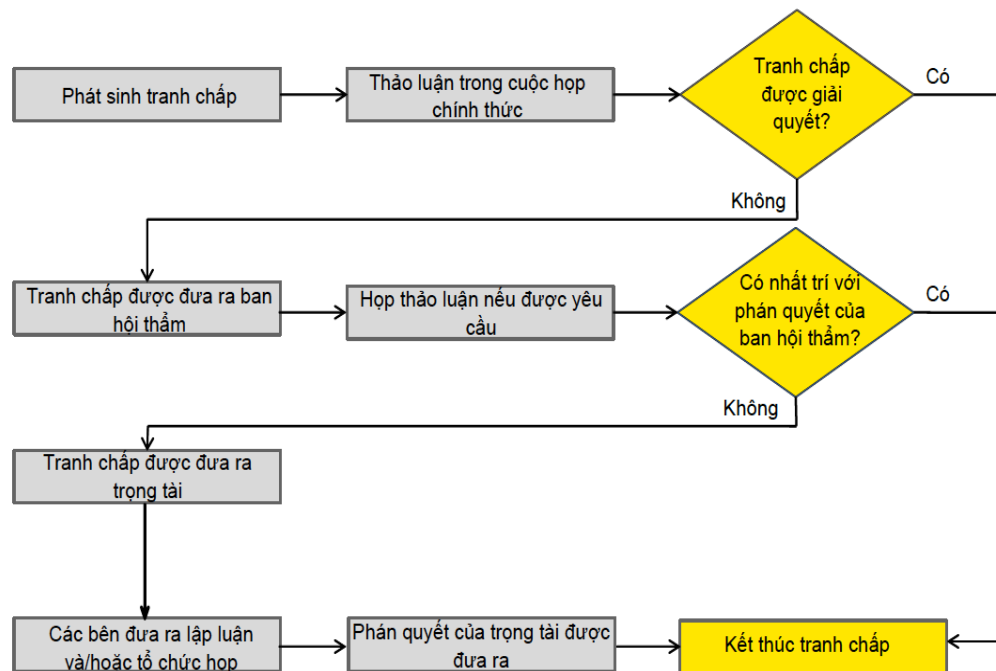
1. Tranh chấp giữa cơ quan có thẩm quyền, cơ quan ký kết hợp đồng với nhà đầu tư hoặc doanh nghiệp dự án PPP và tranh chấp giữa doanh nghiệp dự án PPP với các tổ chức kinh tế tham gia thực hiện dự án được giải quyết thông qua thương lượng, hòa giải, Trọng tài hoặc Tòa án.
2. Tranh chấp giữa cơ quan có thẩm quyền, cơ quan ký kết hợp đồng với nhà đầu tư trong nước hoặc doanh nghiệp dự án PPP do nhà đầu tư trong nước thành lập; tranh chấp giữa các nhà đầu tư trong nước; tranh chấp giữa nhà đầu tư trong nước hoặc doanh nghiệp dự án PPP do nhà đầu tư trong nước thành lập với các tổ chức kinh tế Việt Nam được giải quyết tại Trọng tài Việt Nam hoặc Tòa án Việt Nam.
3. Tranh chấp giữa cơ quan có thẩm quyền, cơ quan ký kết hợp đồng với nhà đầu tư nước ngoài hoặc với doanh nghiệp dự án PPP do nhà đầu tư nước ngoài thành lập được giải quyết tại Trọng tài Việt Nam hoặc Tòa án Việt Nam, trừ trường hợp có thỏa thuận khác theo hợp đồng hoặc điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên có quy định khác.
4. Tranh chấp giữa các nhà đầu tư trong đó có ít nhất một nhà đầu tư nước ngoài; tranh chấp giữa nhà đầu tư hoặc doanh nghiệp dự án PPP với tổ chức, cá nhân nước ngoài được giải quyết tại một trong các cơ quan, tổ chức sau đây:
 - a) Trọng tài Việt Nam;
 - b) Tòa án Việt Nam;
 - c) Trọng tài nước ngoài;
 - d) Trọng tài quốc tế;
 - đ) Trọng tài do các bên tranh chấp thỏa thuận thành lập.
5. **Tranh chấp được giải quyết bằng Trọng tài theo quy định tại hợp đồng dự án PPP và các hợp đồng liên quan là tranh chấp thương mại. Phán quyết của Trọng tài nước ngoài được công nhận và thi hành theo quy định của pháp luật về công nhận và cho thi hành tại Việt Nam phán quyết của Trọng tài nước ngoài.**

Điều 97: Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư (PPP)

C. QUY ĐỊNH VỀ GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP PPP

Phụ lục C: Lưu đồ quy trình giải quyết tranh chấp²¹

Hình 1 – Phụ lục: Lưu đồ quy trình giải quyết tranh chấp

PHỤ LỤC IV: MẪU LOẠI HỢP ĐỒNG BOT THUỘC NGÀNH GIAO THÔNG VẬN TẢI (Ban hành kèm theo Thông tư số 09/2022/TT-BGTVT ngày 22/6/2022 của Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải) có hiệu lực từ 01/10/2022

QUY CHẾ PHỐI HỢP GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP ĐẦU TƯ QUỐC TẾ (Ban hành kèm theo Quyết định số 14/2020/QĐ-TTg ngày 08 tháng 4 năm 2020 của Thủ tướng Chính phủ)

Điều 109. Cơ chế giải quyết tranh chấp

Cơ chế giải quyết tranh chấp giữa các bên tham gia hợp đồng dự án và tranh chấp giữa doanh nghiệp dự án (DNDA) với các tổ chức kinh tế tham gia thực hiện dự án thực hiện theo quy định tại Điều 97 Luật PPP.

b) Hợp đồng, thỏa thuận giữa cơ quan nhà nước Việt Nam và nhà đầu tư nước ngoài, trong đó có quy định cơ quan giải quyết tranh chấp phát sinh từ hợp đồng, thỏa thuận này là trọng tài quốc tế.

Một số quy định, hướng dẫn về quy trình giải quyết tranh chấp PPP tại Việt Nam

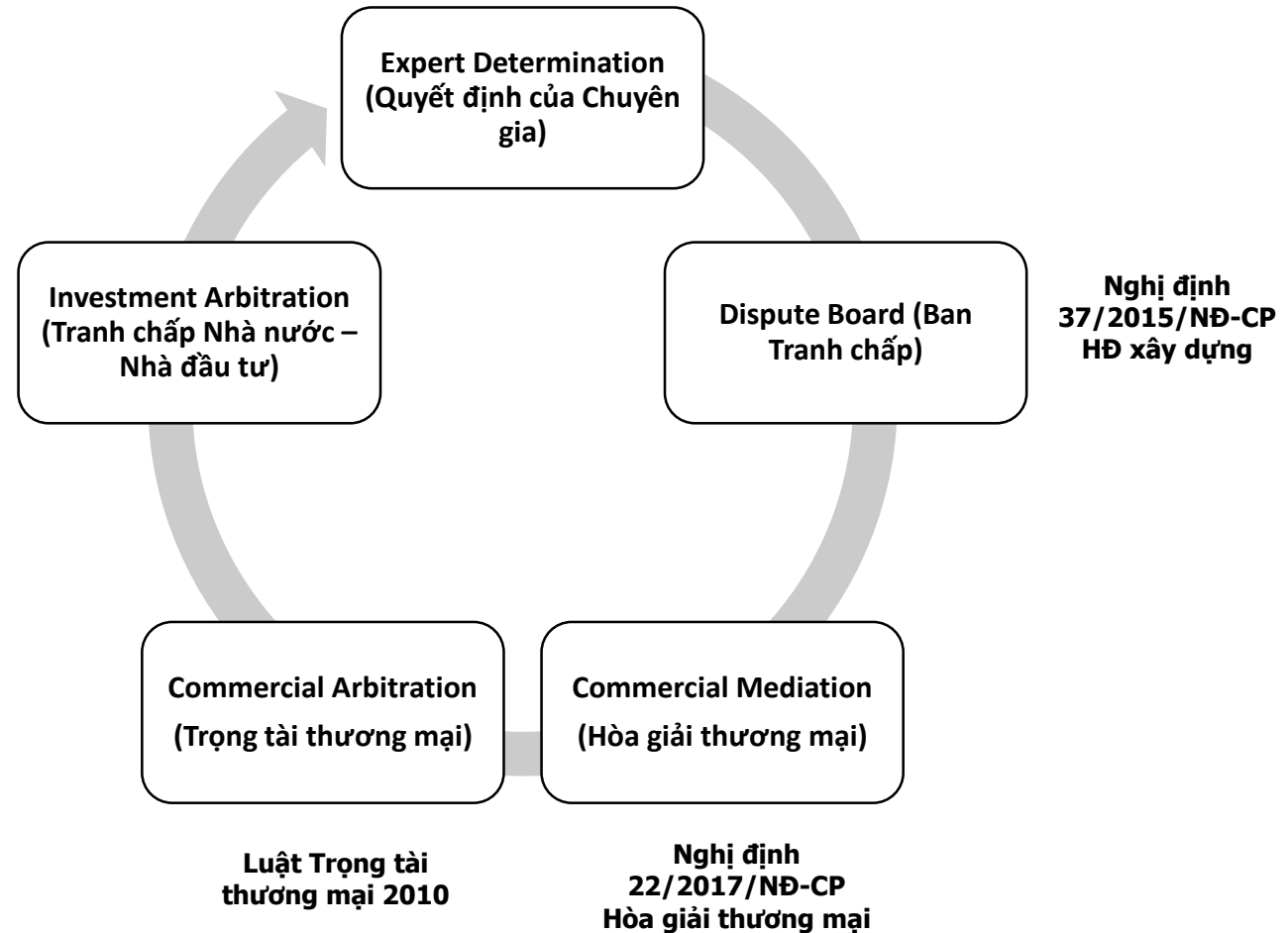
Nguồn: Sổ tay quy trình quản lý và tài liệu hướng dẫn cách thực hiện các dự án PPP, tháng 9/2016, Dự án Xây dựng năng lực và hỗ trợ chính sách cho Ban PPP - Bộ Giao thông vận tải

D. MỘT SỐ Ý KIẾN

Phòng ngừa, quản lý & giải quyết tranh chấp PPP

- Xây dựng khung pháp lý hoàn thiện để có thể kết hợp nhiều phương thức GQTC (*Điều khoản giải quyết tranh chấp đa tầng*) để giúp phòng ngừa, quản lý tranh chấp
- Tận dụng tốt các phương thức ADR mà VN đã sẵn có để xử lý sớm xung đột, tranh chấp; tránh leo thang tranh chấp [*Hòa giải thương mại, Trọng tài thương mại*]

Luật PPP 2020 quy định tranh chấp PPP áp dụng luật Việt Nam do vậy khuyến nghị sử dụng cơ quan tài phán Việt Nam, đặc biệt là trọng tài VN

The logo for VIAC, featuring the letters 'VIAC' in a bold, blue, sans-serif font. The letter 'A' is stylized with a small orange triangle above it.

TRUNG TÂM TRỌNG TÀI QUỐC TẾ VIỆT NAM

Trụ sở chính

 Tầng 7 Tòa nhà VCCI, số 9 Đào Duy Anh, phường Phương Mai, quận Đống Đa, Hà Nội

 0243.574.4001

 0243.574.3001

Chi nhánh Hồ Chí Minh

 Tầng 5 Tòa nhà VCCI, số 171 Võ Thị Sáu, Quận 3, tp. Hồ Chí Minh

 84.8. 3932 1632

 84.8. 3932 9555

 www.viac.vn

 info@viac.org.vn